

ձուլեամբ և վկայութեամբ Ամենապատիւ Տ. Խաչատրոյ Վարդապետին և Գերանձնու-
թեանդ՝ թարց տարակուսութեան և սխալութեան տպեցի: Ունի զխիղճ ինչ նոյն Տէր
Վարդապետն ի վերայ Արբոց ոմանց, որք in Martyrologio Romano ոչ գտանին, բայց
Գեր. Արքեպիսկոպոսն մեր և այլք՝ թողումք ի բարեհաճութիւն կամաց ձերոց, զի եթէ
զումանս ի Տօնացուցէս յայսմանէ հանել, և զայլս, որպէս զՆախահարսն Կրօնաւորաց,
զՍուրբ Տօմինկոս, զՖրանցիսկոս, և զայլս, որպէս փոխանակ հանելոցն դնել, պահելով
զկարգն և զխրատն, ձեզ թուեսցի, մեր սիրով ընդունելոց եմք: Միայն թէ այս հարկաւոր
զիրքս հաստատեսցի, և այսքան ժամանակաց անկարգութիւն եկեղեցւոյ մերոյ ի բաց
բարձցի, և նախատինք մեր վերացցին հանդերձ անիծիւք խողովոցն մերոց Ասոյ և
Ատանայ: Գեր. Արքեպ. ն մեր ինդրէ, զի Մաշտոցն ի մեծագոյն թերթի վասն դիւ-
րութեան ընթերցողաց տպեցի: Զբառարանն իմ Աստուծոյ ձեռնտուութեամբ յուսամ
ի նորագայ ամին շուրջ գուլիսիւն աւարտել, զորմէ յայլում առթի յետոյ գեկուցից: Եւ
յանձնեալ զիս մաքուր աղօթիցդ, զաջգ Գերապատիւ Հայրութեանդ շերմեռանդապէս
համբուրեմ:

Ի Ստանիսլաւով, 6 դեկտ. 1730

Ամենանուստ և Պարտ. ծառայ
Ստեփ. Ստեփանեան վարդապետ
և Օֆիցեալ Ստանիսլաւովու

ԽԲ.

Նկարագրուած կրակը՝ որ տեղի ունեցած է ի Պոլիս՝ շատ աւելի համառօտ կը
յիշատակուի նաեւ առ Մխիթար հասած ուրիշ չորս թղթերու մէջ: Եւ որովհետեւ
ասոնք ամբողջացումն են մեր հրատարակածին՝ զանց չենք ընել մէջ բերել հոս:

Անտորագիր նամակ մը այսպէս կ'ըսէ. « Այրեցաւ Ղալաթիայ սկսեալ ի թօփ-
« խանաէն մինչև ի Եանի Խափուն, այսինքն ի Ս. Պետրոսն. հայոց ժամն, 4 յունաց
« ժամ, ճէզուիթաց, քափուչինից, տօմինիզանից, այրեցան յուլիսի 10: Բայց բերբէն
« ի դուրս ոչ կարաց ելանել կրակն, ուստի մնացին տունք.. և այլոց ամենայն
« հրէից մինչև ի հաղ խափանին դրողին և անդէն շիջան: Եւ այսքանս այրեցաւ
« ի 6 ժամն ի սաստիկ բռնութենէ հողմոյն » (գր. 1731 յուլիս 10):

Հ. Թովմաս վարդապետ կը գրէ. « Ի Թօփխանային կողմէն սկսաւ հրդեհումն
« ի յուլիս 10, եւ այնքան տարածեցաւ՝ զի բոլոր Ղալաթիա գրեթէ ի մոխիր դար-
« ձաւ.. բոլոր եալուն գերծաւ...: Բայց ի մէջ Ղալաթիու... ճէզվիթաց վանքն և
« ժամն, հայոց ժամն, Ս. Գեւորքայ ժամն, Ս. Պետրոսի ժամն և այլք բնաւ տունք
« կիզեցան (բաց ի փէրշէմպէ պազարիէն) մինչև ի Ղուլէղաբուն պարիսպն » (գր. 1731
յուլիս 21):

Իսկ Հ. Պ(օղոս) վարդապետ երկու նամակներ ունի, ուր կը յիշուի այդ
հրդեհը: Առաջնոյն մէջ (անտարակոյս՝ վրիպմամբ) կը նշանակէ տարբեր թուական
մը կրակի օրուան, այսպէս. « Ի յուլիսի 26, ի յարտաբոյ դրանէ Թօփխանու եմուտ
« ի Ղալաթեաց հուր մի մեծ, որ հրդեհեաց զամենայն եկեղեցիքն եւ զամենայն տունս
« եւ արտաբոյ պարսպի եղեալքն, այսինքն ի սիրքէճի իսկէլէէն մինչև ի Պալլը
« պազարին, ոչ այրեցան, (գր. 1731 օգոստոս 3 ի Սամաթեայ):

Երկրորդ թուղթը հետեւեալ երկտողն ունի՝ ինչ որ այլը չունին. « Ի հրկիզութեան
Ղալաթեայու՝ եկեղեցին իւրեանց [Դոմինիկեանց] աւերեցեալ էր ի զինուորաց տաճկաց,